

GRASS ROOTS

DIALOGUE

YEAR 2 ISSUE 3

लैंडिंग अवधारणा र नेपाली समाज

फेसबुक र टिविटर जस्ता सामाजिक सञ्जालको प्रयोग संगै समाजमा नारी र पुरुषबीचको इन्टरेक्शन बढिरहे को छ । कन्जरवेटिक नेपाली समाज अहिले आधुनिकतातिर लम्किरहेको यो एउटा गतिलो उदाहरण हुनसक्छ । यसबाटे चिन्तन मनन हुन आवश्यक छ ।

पुरुष र महिलाप्रति हेरिने लैंडिंगक अवधारणा अफै पनि प्रष्ट नहुँदा समाजका मुठ्ठीभरका व्यक्तिहरूले जानेर वा नजानेर पुरुष, महिला र तीनिहरूबीच स्थापना हुनसक्ने हरेक सम्बन्धलाई सहजता र वै शिवकता प्रदान गर्नबाट बच्चित गर एका छन् । उदाहरणकै लागी मो बाइल नखेलाउने व्यक्ति विरलै पाईन्छ अहिलैको समाजमा । धेरै समय मो बाइल र यसभित्रका एप्लिकेशनले आगटेको अभिवावको गुनासो आप जै घर आंगनमा पाईन्छ । मो बाइल जस्तो अत्यावश्यक सञ्चार को माध्यमलाई नबुझेर वा बुझ पचाएर कसैले सहीरूपमा प्रयोग नगरेर आफ्नो उज्ज्वल भविष्यतलाई सरापिरहेका छन् भद्रैमा सबै त्यही गुम्सिएको धारणालाई अवलम्बन गरे को नहुनसक्छन् भनेर अभिवावकले बुक्फिरिनुपर्छ । आफ्नो छोरा होस या छोरी, आफ्नै उमेरको परलिङ्गीसँग घुम्दैमा, संगै बस्दैमा र पढाइ भताभुडग हुने, भविष्य नै बिग्रने आशाखा अभिवावकले राख्नुभएन । सम्बन्धलाई गोपियनता कम र पार दर्शि बढी बनाउन अभिभावक र सन्तानबीच राम्रो सल्लाहा र छलफल आदान प्रदान हुनुपर्छ । घर नै सबै को पहिलो शिक्षाको मन्दिर भएकैले अभिवावकले आफ्ना सन्तानलाई लै डिङक अवधारणाबाटे प्रष्ट पार्नुपर्छ । यसले गर्दा एकातिर पुरुष र महिला बीचको खाडल पुरिन्छ भने अर्कोतिर तिनीहरूको सम्बन्धलाई सामाजिकता प्रदान हुन्छ ।

Falgun-Chaitra 2070 BS

March 2014

दुई तिहाईका अटकाटहरूका विगताका असफल २ थ्रुष्ठिला कोइरालाको अटकाट

नेपालको लोकतन्त्रको इतिहासलाई अब धेरै छोटो भनेर भन्न हुदैन किनभने विश्वमा हामीभन्दा अधि नै लोकतन्त्र अभ्यास गर्नेहरु भन्दा पछि लो कतान्त्रिकरणको अभ्यास शुरू गर्ने देशहरु धेरै भइसकेको छन् । अब हामीले २०४६ तिर गणेशमानजीले भन्ने गरेको शिशु प्रजातन्त्र र लोकराज वर लालजस्ता राजनीतीशास्त्रले भन्दै आएको स्थायी संकमणकाल मात्र भनेर उम्कन भन्दा किन नेपालमा लामो समयसम्पर्ण लोकतन्त्रले शैशवअवस्था पार गरेर अगाडि जान सकेन भन्नेमा वहस र चिन्तन गरेर अगाडि वढनुपने देखिन्छ ।

लोकतन्त्रको खासै लामो अभ्यास नभएको भन्दाभन्दै हामीले नेपालमा अल्पमत, वहुमत, सर्वमत र दुईतिहाई समेतका लोकतन्त्रमा सम्भव भएका सबै प्रकारका विकल्पको प्रयोग गरेका पाइयो । अर्को शब्दमा भन्दा ने पालको लोकतन्त्रको इतिहासमा २००७ सालको मोहन शमशेर राणाले ने तृत्व गरेको अन्तरिम सरकार, २०४७ को कृष्ण प्रसाद भट्टराईले नेतृत्व गरेरे को अन्तरिम सरकार र २०६३ मा गिरिजा प्रसादले नेतृत्व गरेको अर्को अन्तरिम सरकारलाई लोकतन्त्रमा अभ्यास गरिएको सर्वसम्मत सरकारहरु, २०१५ सालको प्रथम चुनावबाट निर्वाचित काँग्रेसको सरकार, २०६४ को संविधानसभापछिका काँग्रेस वाहेकका हरूले समर्थन गरेर बनाएको पुष्पकमल दाहालको सरकार र हालै नियुक्त भएका प्रधानमन्त्री शुसिल कोइरालाको सरकार सहितका तिन सरकारहरु दुई तिहाईका सरकार, २०५४ को मध्यावधिपछि, मनमोहन अधिकारीको नेतृत्वमा वनेकोलाई अल्पमतको र लो कतान्त्रिक अवधिका अन्य सबै सरकारहरु वहुमतका सरकार हुन् । सफलता र असफलताका विन्दुले हेर्दाखिरी सर्वसम्मत रूपमा वनेको सरकारहरुको सफलता अवश्य राम्रो हुन्छ र नेपाली झीतहासमा पनि त्यो देखिन्छ । माथि उल्लेखित ३ वटा सर्वसम्मत सरकारमध्ये मोहन शम्सेरको वाहेकका अन्य दुई सरकारहरु आफुलाई सुम्पिएको नयाँ संविधान (कोइरालाले नेतृत्व गरेको सरकारले पनि अन्तरिम संविधान दिएरै गएको र आजसम्म त्यहि संविधान अन्तर्गत देश चलिरहेको अवस्थालाई यहाँ संविधान त्याउने सफलता भनिएको हो ।) र चुनाव गराउने जिम्मेवारी पुरा गरेर गएका पाइन्छन् ।

तर चुनाव, वहुमतको शासन, अल्पमतको कदरजस्ता आधारभूत मान्यता बो केको लोकतन्त्रमा सधै सबैको समर्थनमा सरकारको कल्पना गरिदैन र त्यो सम्भव पनि छैन । धेरै अवस्थामा वहुमत कै सरकारको परिकल्पना गर्ने तर दुई तिहाईसम्मको सरकारलाई बलियो सरकार मान्ने प्रणाली लोकतन्त्र हो । संयोग भनौं भखैरै हामी नेपालीले अहिले लोकतन्त्रमा सम्भव हुने मध्ये को बलियो भनिएको दुई तिहाईको सरकार पाएका छौं । माथि भनिए भै यस्तो सरकार विगतमा हामीले नवनाएका या नपाएका चै हैनौ । तर फरक विगतका दुई तिहाई पाएका दुवै सरकार अल्पकाल मैरे र आफुलाई सुम्पिएको जिम्मेवारी पुरा नै नगरि वाहिरिएको या वाहिरिन परेको अनुभव हामीमा छ । यस सन्दर्भमा थीतीको यस अंकवाट लोकतन्त्रिक अभ्यासवाट दुई तिहाई

जनताको सहयोग र समर्थन गठन भएका विगतका दुई सरकारहरुको असफलताको कारणवारे चर्चा परि चर्चा अगाडि बढाउने प्रयास गरिने छ । यो परिचर्चाले भखैरै गठित नै पालको तेश्रो दुई तिहाईको सरकार लाई एक सफल सरकारका चिनारी छाडेर जान सहयोग मिलोस् भन्ने पनि हो ।

विगतमा जनताको भारी समर्थनमा आएका तर असफलताका चिनारी छाडेर गएका दुई सरकारको कुरा गर्दा सर्वप्रथम ति सरकारहरुको गठन, विगठन र जनताले ति सरकारबाट गरेका अपेक्षा र दिएको म्यान्डेटमा भएका फरकपनालाई हेरै ।

विश्वेश्वर प्रसाद कोइरालाको सरकार आफैनै दललाई दुझितिहाई मत दिलाएर प्रधानमन्त्री चुनिएका व्यक्ति थिए । उनको जिम्मेवारी आफुले निर्वाचनका बेला र त्यसअघि जनसमक्ष गरेका प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्दै लोकतन्त्रिक व्यवस्थालाई अगाडि लैजाने थियो । तर दाहाल नेतृत्वको सरकार आफै नो दलको मात्र नभै अन्य दलका सांसदहरुको समर्थनमा वनेको दुई तिहाई सरकार थियो जसको प्रमुख जिम्मेवारी संविधान निर्माणको थियो । यि दुई सरकारका विगठनका प्रकृयापनि गठन जस्तै फरक छन् । कोइरालालाई लोकतन्त्र सहित नै

यस अंकमित्र

दुझितिहाईका सरकार : पृष्ट १
लैगिक अवधारणा : पृष्ट १
प्रेम र अभिभावक : पृष्ट २

क्रमशः दुई तिहाईका सरकारहस्का

११ विपी कोइराला सरकारको र्याण्डेउ जनगुरुवी कार्यक्रम ल्याउने र लागुगर्ने थियो र उनि त्यो उद्देश्यतर्फ ढिलै र सुस्त गति तै माएपनि हिङ्ग खोजेका भन्ने जनताको वुभाई ढेखियो । अर्को चै उनलाई अपद्रुत गर्ने जेल तै कोएिको र तत्प्रचात पनि विपी समाजवाद र लोकतन्त्रका उनका पुराना मान्यतामा आडिक नै रहेकाले पनि होला उनको सरकारलाई असफल नै भन्न धेरैले असहज तान्धन्

तत्कालिन राजाले अपदस्त नै गरिदएका थिए भने दाहाल चै आफुलाई सहयोग गरेका अरु दलहरुको समर्थन फिर्ताका कारण हट्टुपरेको थियो । लोकतन्त्रिक व्यवस्था सहित नै अपहरण गरेको, प्रधानमन्त्रिवाट हटाएर जेलमा लगेका कारण तत्कालै जनतामा जान नपाएको र उनको अनुपस्थितीमा भएको ३० वर्ष पछिको अर्को लोकतन्त्रिक निर्वाचनमा पनि उनको दल कांग्रेस वहमत ल्याउन सफल भएको कारणले गर्दा कोइरालाको सरकारका असफलता भन्न र त्यो असफलतामा उनकै भुमिका थियो भनेर ठोकुवा गर्न नसकिएला । देशभित्र खासगरि कांग्रेस, लोकतन्त्र र कोइरालाका समर्थन गर्नेहरुको भनाईमा कोइराला सरकारका तत्कालिन क्रान्तिकारी कदमहरुका कारण उनि यहाँको शासक वर्गमा अलोकप्रिय भएका र त्यहि मौकामा राजा महे न्दले उनलाई हटाउने चौका हानेका हुन् । राजा महेन्द्र र कोइराला सरकारको कार्यक्रम खासगरि भुमिसुधारको योजनावाट आतिएका यहाँका तत्कालिन घरानाहरु मिलेर गाँउगाँउमा आफ्ना मान्छेलाई कांग्रेसको झण्डा बोकाएर लुटपाट गराएको र त्यहि लुटपाटको घटनालाई पनि सरकारले शान्तिसुरक्षा समेत कायम गर्न नसकेको भने आरोपमा परिणत गरेर महेन्द्रले सत्ता हत्या एको भनेहरु धेरै छन् । तर यसरी दुई तिहाई जनमत ल्याउने दलको विरुद्ध गाँउ गाँउमा कुप्रचार गराउने तत्वलाई गाँउगाँउ मै उपलब्ध कार्यकर्तावाट नंग्रायाउन नसक्नु, आफुले एक वर्ष अधि चुनेको सरकारका प्रधानमन्त्रिलाई सेना लगाएर जेलमा कोच्ने दुस्साहस गर्ने तत्कालिन शासकका विरुद्ध हिजो मत दिएका जनताको भिड सडकमा आएको नदेखिनु अनि फेरी लोकतन्त्रमा फर्कन ३० वर्ष कुर्न परेको अवस्थालाई हेर्दा त्यो सरकार पनि कर्तृ जनताको आँखामा कमजोर नै भैसकेको तथिएन भनेर प्रश्न गर्नुपर्ने देखिन्छ । अर्को तर्फ कोइराला सरकारको विगठन विरुद्ध किन तत्कालै जनता सडकमा उत्रन सकेन होला भनेर कारण खोजन उनकै अनन्य मित्र तथा भारतका ठुला समाजवादी नेता राममनो

हर लोहियाले कोइराला विरुद्ध गरेको पटाक्षेपले पनि सहयोग गर्ने देखिन्छ । संसार मै कम्युनिज्म भन्दा फरक तर गरिबमुखी समाजवादी व्यवस्था पनि सम्भव छ भनेर विपी कोइरालासँगै लोकतन्त्रिक समाजवादको वकालत गरेर हिडेका र नेपालको लोकतन्त्रिक आन्दोलनको दैरानमा विपी र कांग्रेसलाई भारतमा आवश्यक यावत सहयोग जुटाउने देखि नेपाल कै जेलजिवन समेत विताएर सहयोग गरेका लोहियाले विपी कोइराला र उनको सरकारलाई कुनै क्रान्तिको सफलता पछि तत्काल ति क्रान्तिका एजेण्डा लागु गर्न सजिलो जति सजिलो हुन्छ यदि ढिला भएका त्यति सजिलो नहुने भन्दै आफुले जनसमक्ष गरे का वाचा समयमा पुरा गर्न वारम्वार घच्छ्या एको पाइन्छ । लोहियाको भनाईमा विपी असफलहुनुमा आन्दोलनका समयमा जनतामा गरेका वाचाहरुवाट पर जान खाजेको, आन्दोलनका साथिहरुलाई विसेर हिजोका विरोधीहरुसंग विठि हिमजिम बढाएको भन्ने छ । उनका विपीका वारेमा लेखेका पछिल्ला टिप्पणीहरु हेर्दा त राणा प्रधानमन्त्रिको नेतृत्व कै अन्तरिम सरकार जसमा कांग्रेसका विपी गणेशमान लगायतको सशक्त सहभागिता थियो त्ये सरकारले धेरै क्रान्तिकारी काम अगाडि बढाउन सक्यो किनभने त्यहाँ र आणाहरु त्वरेको मनस्थितीमा रहेको अवस्थामा भर्खर क्रान्ति जितेर आएको कांग्रेसले भनेको मान्ने वाध्यता थियो । त्यतिवेला शुरु नगरेर ढिला गरेका कारण २०१६ सालमा लागु गर्न खोजेको भुमिसुधार पनि प्रतिक्रान्तीकारीहरु एकठुठा भई असफल बनाइदिएको भन्ने लोहियाको ठहर देखिन्छ । त्यसैले जिवनको उत्तराधिमा यि दुई समाजवादीहरुको विचमा बोलचाल नै नहुनेसम्मको अवस्थाका सम्बन्ध भएको र त्यो सम्बन्ध नसुद्धैमा लोहियाको मृत्यु भएको अपसोचका भावहरु विपीका लेखनहरुमा पनि पाइन्छ । अर्कोतिर दाहाल सरकारको कथा विपीको भन्दा कर्तृ फरक त कर्तृ समान देखिन्छ । उनकृ आफ्नो दलले करिव ३८ प्रतिशतमात्र सिट जितेको अवस्थामा अन्य दलको सहित गरेर दुई तिहाईको

प्रधानमन्त्र चुनिनु अनि तिनै परिहे समर्थन गने आफ्नो दल वाहेकका साँसदहरुले समर्थन फिर्किदिएका कारण सत्तावाट बाहिरिन वाध्य हुनु विपीको भन्दा परक सन्दर्भ हो । त्यस्तै उनि सरकारवाट बाहिरिने तरिका चै लोकतन्त्रिक व्यवस्था र तौरतरिका अन्तर्गत कै रहनु अनि भण्डै ४ वर्षपछि भएको अर्को लोकतन्त्रिक चुनावमा दाहालले नेतृत्व गरेको दल नराम्री पर गिज भएको अवस्था विपी कोइराला र कांग्रेसको भन्दा अर्को भिन्न परिस्थिती हो भन्न सकिन्छ । हामीमध्ये कतिपयलाई लाग्न सक्छ कि दाहालको सरकार तत्कालिन सेनापती हटाउने निर्णयका कारण हटन वाध्य भएको हो र त्यो क्रान्तिकारी कदम थियो । त्यो वादविवाद गर्ने विषय वन्न सक्ला । तर त्यसो हो भने किन भर्खरै भएको चुनावमा माओवादी दल तेश्रो हुनपुर्यो त ? जनताले त्यसलाई क्रान्तिकारी कदम मानेका भए त उनको दलले भन विठि मत ल्याउन पने । उनलाई त अर्को चुनावकालाग्नि न त ३० वर्ष कुर्न परेको थियो न त सरकारवाट हटेपछि विपी कोइराला भै जेलको चिसो सिढीमा । सरकार वाट हटेपनि लगातार किङ्गमेकर रहेर गराएको अर्को निर्वाचनमा देखिएको लज्जास्पद हारलाई हेर्दा दाहालले आफु हट्टानोको कारणलाई जसरी व्याख्या गरेपनि उनको गराई र जनवुभाईमा असाध्य ठुलो खाडल रहेको देखिन्छ । उनले जनसमक्ष गरेका वाचा, हिजो आफुहरु संसदवा दीहरू भन्दा फरक रहेको देखाउनकालाग्नि अरु सवैलाई भ्रष्ट, सामन्त, सुविधाभोगी, विदेशी दलाल भनेर गाली गर्ने दाहालवाट जब उनले औलो ठड्याएकैहरु भन्दा अगाडि गएर तिनै व्य (वहारलाई पछ्याए, उनको दिनगत्ति त जनताले शुरु गरिसकेको थिए । अनि उनी र उनको दलले जब सर्विधान बनाउने प्रमुख जिम्बेवरीलाई विसेर सत्तालिप्सा तिर लायो, आफ्ना समर्थकहरुको आस्था र प्रतिवद्धतामा चोट पुर्याउन लायो अनि धेरै समर्थकहरुले दल नै त्यागेर अन्यत्रै लागीहाले । परिणाम दोश्रो संविधान सभामा सर्वनाक हार सहितको तेश्रो स्थान । माथिका दुइ सरकारका सफलता र असफलताको चर्चावाट के निष्कर्ष निकाल सकिन्छ भने सरकार सफल र असफल देखिने भनेको कस्तो अवस्थामा र के लक्ष्यले सरकार बनेको छ त्यहि अनरुप त्यो सरकारको मुल्यांकन जनताले गदो रहेछ । विपी कोइराला सरकारको म्याण्डेड जनमुखी कार्यक्रम ल्याउने र लागुगर्ने थियो र उनि त्यो उद्देश्यतर्फ ढिलै र सुस्त गति मै भएपनि हिङ्ग खोजेका भन्ने जनताको वुभाई देखियो । अर्को चै उनलाई अपदस्त गरेर जेल मै कोएिको र तत्प्रचात पनि विपी समाजवाद र लोकतन्त्रिक उनका पुराना मान्यतामा अडिक

नै रहेकाले पनि होला उनको सरकारलाई असफल नै भन्न धेरैले असहज मान्छन् । तर दाहाल र माओवादीलाई जसरि यि ४-५ वर्ष मै असफल करार गरियो, त्यसबाटै नव गठित शुशिल कोइरालाको दुइतिहाइको सरकारले पनि सिकेर अगाडि जाने स्थान देखिन्छ । त्यसो त सुशिल कोइरालाका सरकार वन्नु अगाडि कै केहि कदमहरूले कमसेकम असफल नहुनेमा केहि संकेत गरेको छ । विगतका लोकतन्त्र र लोकतान्त्रिक सर्विधान प्रतिका उनका अडान, विगतमा उस्तै अडानका साथ रहेको एमालेसंगको सहकार्यको शुरुवात, सत्ताधारी दुई दल र उसका सहयोगीहरूको साथमा सर्विधानका धाराहरू अनुमोदन गराउने मत संख्याको विधमानता, एक वर्षमा सर्विधान जारी गरि प्रधानमन्त्रिको पदपनि छाडिदिने उनको आफ्नै स्वस्फुर्त चाहना र घोषणा, अनि आजसम्म जनतामाझ वचाउन सकेको स्वच्छ छ्विउ उनका सफल हुनसक्ने आधारहरू हुन् । यसो भनिर हँदा उनिका अगाडि वाधाँव्यावधान छैनन भनेको होइन, तर उनिसंग त्यसलाई कसरी चिर्नै भन्ने प्रसस्त वाटाहरू पनि छन् । भारतको दिल्लीमा अभ्यास भइरहे

को प्रत्यक्ष लोकतन्त्रको अभ्यासलाई त्यहाँको आम आदमी दल र तिनका नेता केजरीवालले भै उनले यहाँ प्रयोगमा त्याउन पनि सक्छन् । लोकतान्त्रिक सर्विधान बनाउने सन्दर्भमा आफ्नो दल र सहकर्मी दलबाटै पनि वाधा अवरोध भएमा जनतालाई सो कुराको यथार्थ सत्यतथ्य जानकारी दिने अभ्यास शुरुगरे भने नै ति अवरोधकारीहरु आफै हट्टन वाध्य हुनेछन् । तर विगतका अरु भै सत्तामा गएपश्चात काम कुरो विसेर कसरी सत्ता लम्ब्याउने भनेर आफ्ना दल र सत्ता सँझेदार र विपक्षी दलहरूसंग अनावश्यक सत्ता सौदावा(जीमा लाग्ने हो भने सुसील त असफल हुन्छन् नै नेपालमा लोकतन्त्र को भविष्यको वरेमा औला ठड्याउनेहरूकालागि अर्को दर्तै प्रमाण पनि दिएर जानेछन्, उनिले । आफैले घोषणा गरेको कार्यक्रममा एकाग्रता र आफैले आजसम्म वचाएर राख्न सकेको इमेजमा टसमस हुन नदिने कार्यमा उनलाई सफलता मिलोस, यहि शुभकामना !

प्रेम अनी अविभावकको ढायित्व

हुनत मलाई न प्रेमको वारेमा राम्रो ज्ञान छ, न यसको परिभाषा दिने योग्यता राख्दछु तर आफुले देखेको, सिकेको र भोगेको केहि कुरा र आज्ञे उठाउन वाध्य भएको हुँ ।

प्रेम आफैमा एउटा पवित्र शब्द हो । आफैमा पूर्ण यो शब्दको परिभाषा दिनु आवाश्यक पनि हुनैन किनकी प्रेम भनेको वुभाइ भन्दा पनि भोगाइमा अर्थ स्पष्ट हुने शब्द हो । तर जसरी समयसँगै सबै कुरामा मिसावट आएकाछन् यो पनि अछुतो भने सकेको छैन । आज म मेरो लेखाइलाई, युवा पुस्ताले अहिले बुझेको प्रेमको वरपर राख्दछु ।

अहिले युवापुस्ताको प्रेम शब्द प्रतिको वुभाइमा पहिलेको भन्दा निश्चीत रूपमा फरक आएको छ । पहिला प्रेम टाढा हुँदा बढ्छ भन्ने मान्यता थियो । प्रेमी जति टाढा भएपनि प्रेम शिलाले ख जस्तै प्रेमीको मुटुमा रहिरहन्थ्यो तर आज समय दिन नसकेको बहानामा प्रेमी प्रेमीका फे नै चलन छ । आखिर यो कस्तो प्रेम हो त? मेरो लेखाइलाई अभ धेरै सानो वृत्तमा लैजा(नलाई म अब कक्षा ९, १०, ११ का विद्यार्थीले अधिक मात्रमा बुझेको कुरा लेखन चाहन्छु । यो वृत्तमा प्रेमी प्रेमीका हुने व्यक्तिलाई □लक्की□ ठानिन्छ । यो देखेर नहुनेहरू कि त प्रेमी प्रेमीका बनाउनतिर लाग्छन कि त आफूमा कमि कम्जोरीहरू छन् भन्ने भ्रममा

परि हतोत्साहित हुन्छन् । आचरण, आत्मविश्वास, सामाजिकता, देश प्रेम, कर्तव्यको राम्रो कुरा सिक्ने बेलामा उनीहरू कसरि आफ्नो विपरि तलिङगका मानिसहरूलाई आफूप्रति आकर्षित गर्न सकिन्छ भनेर सोच्छन् र आफ्नो अमुल्य बर्बाद गर्दछन् । हो यदि देशले एउटा होनाहर व्यक्ति गुमाउने सम्भावना हुन्छ । यो उमेर मा गरिने प्रेममा एकोहोरो भएर कहिले आफ्नो जीवनपनि वबार्द गरेको प्रशस्त उदाहरण हाम्रो समाजमा देख्न पाइन्छ । प्रेमभएपछि आत्मविश्वासिएको अनुभव गर्ने युवापुस्ता प्रेमको लीला समात्न भए सगै मानसिक रूपमा साहै कमजोर भएर जान्छन् ।

त्यसपछि सुरूमा एउटा चुरोट कारखानाले एउटा ग्राहक बढाउछ र यहि कम बढ्दै गएर एउटा लागुपदार्थ विक्रेताको पनि ग्राहक बढ्छ । यसरी अभिभावकले आफ्नो सन्तान गुमाउछ र अर्को तर्फ देशले एउटा हो नोहार छोरो पनि । म त भन्छु साना केटा केटी विग्रने एउटा ठुलो कारण प्रेम हो । प्रेमले अन्त आत्मविश्वासको भण्डारमा एउटा ठुलो बनाउछ र निश्चीत समयपछि, त्यो आत्म विश्वासको भण्डारमा खुडेरी पर्दछ र मानिस आफु भएको र मात्रा गुणको पनि सहि सदुपयोग गर्न सक्दैन । इति लेख्दा मैले निकै धेरै आलोचक कमाएँहो ला तर ओझेलमा परेको एउटा सत्यकुरालाई

प्रकाशमा पार्दा खुसी पनि भएको छ ।

त्रै अभिभावकलाई सम्पोदन गर्दै म के भन्न चाहन्छु भने सायद वाल्य अवस्थामा भन्दा युवा अवस्थामा हामिले आफ्ना सन्तानलाई समय र स्याहार दिनु पर्छ । युवा अवस्थामा हाम्रो सन्तानहरूले अरूको प्रेमको आवश्यकता महसुस तब गर्दछन् जब हामि उनीहरूको इच्छा, भावन(लाई सहिरूपमा कदर गर्न सकिरहेका हुदैनौ । उनीहरूलाई समय दिन सकिएनभने अवश्यपनि उनीहरूले सहि दिशा धारण गर्दैन भन्ने कुरामा मलाई कमै विश्वास छ । मैले यस्तो सम्म देखे को छु, यदि एउटा ग्रुपको एकजनाको केहि सँग प्रेम भयोभने, अर्को १५ दिन भित्रमा त्यो ग्रुपको सबैको कोहिनकोहि सँग प्रेम भइसकेको हुन्छ । त्यसैले अविभावकले आफ्ना सन्तानको साथीको बारेमा पनि यथेष्ट जानकारी राख्नु पर्दछु । यो अवस्थामा अरूसंगको अनावश्यक प्रेमबाट उनीहरूलाई अछुतो राख्ने हो भने उनीहरूलाई विभिन्न सामाजिक, ज्ञानवर्दक कार्यमा सङ्गलन गराउन आवश्यक छ । यो लेख नितान्त व्यक्तिगत भएकाले यसप्रति सबैको एकमत नहुन स्वाभाविक हो तर आफ्ना मनमा भएकाकुरालाई पाठकहरू सामु ल्याउन पाउद अति नै उत्साहित भएको छु ।

११ क्रतु अभिभावकलाई सर्वोदय गर्दै न के मन चाहन्छु मने सायद बाल्य अवस्थामा मन्दा युवा अवस्थामा हामिले आफ्ना सन्तानलाई समय र स्याहार दिनु पर्छ । युवा अवस्थामा हाम्रा सन्तानहरूले अरूको प्रेमको आवश्यकता गठसुस तब गर्दैन् जब हामि उनीहरूको छाट्छा, भावनालाई सहिरूपमा कदर गर्न सकिरहेका हुदैनौ ।

“

EVENTS AND ACTIVITIES

**चौथो पूर्वजिल छेत्रीय महिला सामाजिक मञ्च
२०७० फाल्गुन २९ र ३०**

**पचौ शुवा सामाजिक मञ्च
नेपाल, धनगढी, फाल्गुण २४ र
२५, २०७०**

Published by

SADED-Nepal

Advisors: Prof Lok Raj Baral, Vijay Pratap
Editors: Indra Kumari Adhikari, Uddhab Pyakurel
Managing Editor: Shekhar KC

comments:
sadednepal@gmail.com
www.sadednepal.blogspot.com

Supported by

SIEMENPUU FOUNDATION,
FINLAND